

Motion till riksdagen 2018/19:2058

av Jan Björklund m.fl. (L)

En politik för hela Sverige

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att främja möjligheten att bo, leva och driva företag i hela landet och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det statliga riskkapitalet ska vara tillgängligt för investeringar i hela landet och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att effektiva transporter spelar en avgörande roll för att säkerställa företagens konkurrenskraft och jobben och för att säkra tillväxt i hela Sverige och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett återförstatligande av skolan och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett flexibelt strandskydd och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kultursamverkansmodellen och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att lokala och regionala infrastrukturinvesteringar i högre grad bör samspela och genomföras i dialog med nationella infrastrukturförbindelser så att suboptimering undviks och tillkännager detta för regeringen.

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av god tillgång till posttjänster och digital infrastruktur i hela landet och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utbyggnaden av polisen ska få genomslag i hela Sverige och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Globaliseringen leder till förändringar som får olika genomslag i olika delar av Sverige. Samhällen förändras. Urbanisering bygger i grunden på människors fria val, och det försvarar vi. Samtidigt finns utmaningar med skillnader mellan å ena sidan städer med en starkt växande privat tjänstesektor och å andra sidan områden med en hög sårbarhet och lokala utmaningar i form av t.ex. en enskild eller ett fåtal industriella arbetsgivare. I kommuner där varsel och avfolkning är vardag blir konsekvensen en åldrande befolkning med ett minskat skatteunderlag. Samtidigt upplever flera av landets kommuner nu också en positiv befolkningstillväxt på grund av att antalet nyanlända ökar i kommunerna.

Utgångspunkten för oss som liberaler är värnandet om människors makt över sin egen situation och möjlighet att skapa sin egen framtid. En liberal landsbygdspolitik strävar efter att skapa förutsättningar för dem som vill bo och arbeta på landsbygden eller i mindre tätort att göra det. Vi ska ta vara på de unika förutsättningar för individers utvecklingskraft och företags konkurrenskraft som finns i olika delar av vårt land. För att möjliggöra service på landsbygden ser vi gärna flexibla lösningar och samarbeten mellan olika aktörer och anser att det finns behov av visst statligt stöd.

Återförstatliga skolan

För att skapa nationell likvärdighet vill Liberalerna återförstatliga skolan och låta staten ta över ansvaret för finansieringen av lärare och undervisning. Liberalernas uppfattning är att kommunaliseringen av skolan i början av 1990-talet är huvudförklaringen till skolans minskade likvärdighet, försämrade kunskapsresultat samt försämrade arbetssituation och status för lärarna. Liberalerna drev i regeringsställning igenom förändringar där staten tog ett allt större ansvar för skolan. Vi vill fortsätta det arbetet och bl. a införa statliga bidrag till särskilda karriärtjänster för lärare och rektorer i skolor i utsatta områden och kommuner.

Företagande i hela landet

Liberalerna vill att hela Sveriges utvecklingskraft, tillväxtpotential och sysselsättningsmöjligheter ska tas till vara. Det är företagande och ekonomisk utveckling som är grunden för vårt välstånd. Därför måste människor och företag över hela landet ges möjligheter att växa och utvecklas.

Vi anser att det behövs generella insatser för att fler företag ska kunna växa och anställa i hela Sverige. Ett generellt förbättrat företagsklimat med sänkta skatter och mindre byråkrati gynnar alla företag, inte minst företagen i glesbygd. Varje kommun och region har ett ansvar att genomföra nödvändiga insatser för ett förbättrat näringsklimat. De generella insatserna på nationell nivå för jobb, utbildning och för ett förbättrat företagsklimat behöver kombineras med regionala tillväxtinsatser. Bland annat behövs förutsättningar som stimulerar landsbygdens företagsutveckling.

Kompetensförsörjning

Den växande arbetskraftsbristen i Sverige och företagens allt större problem med kompetensförsörjning riskerar att få stora konsekvenser för svensk tillväxt och välståndsskapande på sikt. Om utbildad arbetskraft inte finns tillgängliga riskerar företag att tvingas förlägga sin verksamhet i andra länder. En regional utveckling i hela landet förutsätter en fungerande bostadspolitik och en väl utbyggd kommersiell såväl som offentlig samhällsservice för att vara attraktiv och locka till sig arbetskraft. För att säkra kompetensförsörjningen på lång sikt krävs utbildning med vuxenutbildning, högskolor och universitet av hög kvalitet. Yrkehögskolan har här en viktig uppgift att fylla då den är en effektiv utbildning som är kopplad till den regionala arbetsmarknaden.

Gröna näringar

Den svenska livsmedelsproduktionen skulle med en mer företagsvänlig politik ha goda förutsättningar att utvecklas där det svenska jordbrukets fördelar bättre tas till vara. Sverige har EU:s bästa djurskydd, låg användning av antibiotika, stor miljöhänsyn och ett smittskydd i världsklass. Livsmedelsförädlingen är en sektor med stor geografisk spridning, vilket gör att branschen kan bidra till att skapa arbetstillfällen i hela landet. Den matbaserade turismen är också en viktig sektor som kan ge ökade möjligheter till fler jobb och stärka Sveriges position som matnation.

Kapital och finansiering

Privat kapital är helt avgörande för att kunna starta, driva och utveckla ett företag. I vissa fall kan statligt riskkapital behövas för att komplettera det privata kapitalet. Liberalerna anser att det görs bra med en så kallad fond-i-fond-lösning, där statligt riskkapital från början samverkar med privata fonder för att nå mindre och växande företag. Det är särskilt viktigt att stötta företag med stor tillväxtpotential i ett tidigt skede. Statligt riskkapital måste vara tillgängligt i hela landet så att alla företag i landet ges goda förutsättningar.

Förslaget om att begränsa eller att förbjuda sk vinster i välfärden hotar ett stort antal företag inom välfärdssektorn med många anställda i hela Sverige. Den föreslagna begränsningen riskerar att försvåra företagens tillgång till riskkapital och benägenheten att behålla eller nyanställa personal när läget är så osäkert om de framtida förutsättningarna att driva företag.

Transporter och infrastruktur

Effektiva och väl fungerande transporter är centralt för att företag ska kunna leverera varor till kunder och leverantörer. Transporter med lastbil är många gånger en förutsättning för att företag i allmänhet och industrin i synnerhet ska kunna verka och utvecklas i hela Sverige, där långa transporter lätt kan bli en konkurrensnackdel. Längre och tyngre fordon kan frakta mer gods per lastbil. Genom att tillåta dessa fordon kan utsläppen minska samtidigt som effektiviteten och lönsamheten ökar.

Fungerande kommunikationer är viktiga för jobb och hållbar tillväxt i hela landet. Färjetrafiken till och från Gotland ska likställas med vägar och järnvägar, och ingå i den nationella infrastrukturen. Därför krävs fortsatta investeringar i järnväg, väg och annan infrastruktur. Det finns inget land inom EU som har så långt mellan landsändarna som Sverige. Det gör oss beroende av väl fungerande flygtrafik och flygplatser i hela landet, inte minst i Stockholmsregionen där Arlanda och Bromma för närvarande utgör de två viktigaste naven i flygtrafiken för såväl privatresenärer som affärsresenärer. För att trafikslagen ska konkurrera på lika villkor måste dock flyget liksom alla andra transportslag stå för sina egna klimatkostnader genom införandet av ekonomiska styrmedel som riktas mot utsläppen. Sverige ska driva på för en europeisk flygskatt och att flyget internationellt ska betala för sina klimatkostnader. På nationell nivå vill vi pröva ett system med differentierade landningsavgifter utifrån hur mycket biobränsle

som används vid flygningar tillsammans med ett reduktionspliktsystem och klimatdeklarationer.

Liberalerna föreslår en omläggning av reseavdraget i syfte att öka dess regionala träffsäkerhet och minska exponeringen mot felaktigheter i utnyttjandet av avdraget. Tanken är att reseavdraget ska begränsas i de regioner där det finns en fungerande kollektivtrafik och att avdraget därmed är mer generöst där kollektivtrafiken är mindre utbyggd.

God tillgång till kommersiell och offentlig service

För att människor och företag ska vilja bo och verka i hela Sverige är det viktigt att det finns tillgång till en fungerande grundläggande service på rimligt avstånd. Detta gäller såväl myndigheter som kommunal och kommersiell service. I landsbygd har framförallt servicelösningar som bygger på lokala förutsättningar och samverkan med företagare och civilsamhället möjlighet att bli långsiktiga och bärkraftiga.

Den rödgröna regeringen 2014-2018 flyttade flera myndigheters verksamheter och huvudkontor från Stockholm. I vissa fall kan det finnas goda skäl till detta om det sker på ett sådant sätt så att verksamheten kan bedrivas med fortsatt hög kvalitet. Än viktigare är dock att statens service till medborgarna som successivt har försvunnit från stora delar av landet, t.ex. polisen, Arbetsförmedlingen och Migrationsverket, upprätthålls. För att kunna erbjuda en god kvalitet och effektivitet kan detta ske i en gemensam organisation, t.ex. på ett lokalt servicecenter.

Polisen ska vara närvarande i hela landet

Polisens organisation ska vara så stark att den finns i hela landet. Liberalernas mål är att antalet poliser inom sju år ska vara minst 25 000. Lönesättningen ska även i fortsättningen vara individuell, men vi vill se 4 000 kronor i höjd månadslön för en polis. Det tar tid att utbilda de 25 000 poliser som Sverige behöver. Under en övergångstid ska staten därför öronmärka bidrag till kommuner så att fler ordningsvakter kan anställas i kommunal regi, vilket kan innebära runt 6 000 personer.

Digital uppkoppling, telefoni och postal service

Tillgång till bra mobiltelefoni och goda uppkopplingsmöjligheter blir allt viktigare. Sverige behöver bra mobila och digitala kommunikationer med god geografisk täckning och som har en tillräcklig kapacitet när allt fler använder mobil och digital teknik.

Liberalerna bidrog i alliansregeringen till en lång rad åtgärder för att förbättra mobiltäckningen, som reformerad lagstiftning, förbättrad information och starkare konsumentlagstiftning.

Sverige ska ha en digital uppkoppling i världsklass. Bredband och annan digital uppkoppling är i dag en lika viktig del i infrastrukturen som el- och vägnäten. En god utbyggnad är viktigt för såväl privatpersoner som företag och oerhört viktigt för regional tillväxt. Glesbygden måste få bättre it-kapacitet och statens huvudsakliga uppgift bör vara att skapa förutsättningar genom att undanröja hinder för utvecklingen, men även att stötta där lönsamheten för utbyggnad är bristfällig. Det är viktigt att telefonnätets kopparledningar bibehålls och inte nedmonteras innan det finns fullgoda digitala alternativ. Liberalerna vill se en snabbare utbyggnad av bredband i förhållande till regeringen.

Det är fortsatt viktigt med god tillgång av posttjänster och digital infrastruktur för att människor ska kunna bo och verka i hela landet. Även om företag är internetbaserade kommer de inte ifrån att de måste använda posttjänster för att leverera och frakta varor. Det är därför viktigt för företagen att det finns väl fungerande posttjänster i Sverige där övernattbefordran och daglig utdelning är en central del i verksamheten.

Strandskyddet är viktigt men måste bli mer flexibelt

Strandskyddet behövs för att bevara den biologiska mångfalden. Många strandområden är rika naturmiljöer med känsliga biotoper. Strandskyddet behövs också för människors rekreation och naturupplevelser. Det är en viktig del av allemansrätten som ska värnas för olika typer av friluftsliv och naturturism. Vi vill att strandskyddet ska vara starkt, men samtidigt mer flexibelt. Reglerna måste anpassas till att verkligheten ser annorlunda ut till exempel på västkusten jämfört med i Norrlands inland. Vi vill att det ska vara enklare att få bygga strandnära i landsbygdsområden med lågt exploateringstryck. De lokala förutsättningarna måste vara mer styrande.

Utveckla kultursamverkansmodellen

Att skapa utrymme för kvalitetskultur i hela landet är en viktig kulturpolitisk uppgift. Det offentliga stödet till kulturen kommer från både stat, regioner, landsting och kommuner. Alla offentliga aktörer har ansvar för att tillskapa goda möjligheter för ett rikt kulturliv med både bredd och djup. I detta har kultursamverkansmodellen en nyckelroll. Här har staten sedan kultursamverkansmodellens införande backat från

finansieringsansvaret genom väldigt låga anslagshöjningar. När modellen infördes tillfördes inga extra statliga medel, och den del som i praktiken fördelas till regionerna har heller inte ökat i samma takt som den regionala finansieringen. Samtidigt har statens grepp om de regionala kulturplanerna som styr medelstillelningen hårdnat betydligt.

Kulturpolitiken bör i princip vara generell. Selektiva urvalsprinciper måste tillämpas restriktivt. Det nationella stödet bör fördelas med större förtroende för de lokala och regionala kompetenserna. Det statliga kulturstödet måste också präglas av långsiktighet. En liberal uppgift i alla kommuner är att ta ansvar för att medborgarna får en god tillgång till ett rikt kulturliv i hela landet.

Jan Björklund (L)

Tina Acketoft (L)

Gulan Avcı (L)

Emma Carlsson Löfdahl (L)

Joar Forssell (L)

Roger Haddad (L)

Fredrik Malm (L)

Lina Nordquist (L)

Johan Pehrson (L)

Arman Teimouri (L)

Allan Widman (L)

Maria Arnholm (L)

Juno Blom (L)

Bengt Eliasson (L)

Helena Gellerman (L)

Robert Hannah (L)

Maria Nilsson (L)

Christer Nylander (L)

Mats Persson (L)

Barbro Westerholm (L)